

POSTANOWIENIE

9 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Ewa Stefańska

na posiedzeniu niejawnym 9 czerwca 2026 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku M.P.

z udziałem M.B.

o zniesienie współwłasności,

na skutek skargi kasacyjnej M.B.,

od postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku

z 5 czerwca 2025 r., XVI Ca 471/23,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od uczestnika na rzecz wnioskodawcy 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu odpisu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty.

(M.T.)

UZASADNIENIE

Uczestnik M.B. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku z 5 czerwca 2015 r., wydanego w sprawie o zniesienie współwłasności.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną wnioskodawca domagał się odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenia na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (zob. uzasadnienie uchwały składu 7 sędziów SN z 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, Nr 4, poz. 53). Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudence (zob. postanowienie SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do

rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. Szczególna podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga przy tym samodzielnego, czyli odrębnego od podstaw kasacyjnych wskazania i wykazania naruszenia konkretnego przepisu prawa (procesowego lub materialnego), które jest oczywiste i bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęte skargą orzeczenie jest wadliwe i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania.

Uzasadnienie wniosku oparte na tej przesłance wymaga przedstawienia argumentacji prawnej zmierzającej do wykazania kwalifikowanego naruszenia powołanych w skardze przepisów prawa, możliwego do stwierdzenia bez merytorycznej analizy zaskarżonego orzeczenia oraz podstaw kasacyjnych (zob. postanowienia SN z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z 5 października 2007 r., III CSK 216/07 i z 11 sierpnia 2011 r., IV CSK 163/11). Uzasadnienie wniosku nie może sprowadzać się do powtórzenia, choćby w zmodyfikowanej formie, uzasadnienia podstaw kasacyjnych, jak również być sformułowane w sposób, który wymagałby oceny ich zasadności, gdyż nie jest ona możliwa na tym etapie postępowania i w składzie Sądu dokonującego wstępnej oceny skargi kasacyjnej pod kątem występowania w sprawie przesłanek określonych w art. art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Skonfrontowanie uzasadnienia zaskarżonego postanowienia i uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie potwierdza tezy o oczywistej zasadności tego środka zaskarżenia.

Analiza argumentacji zawartej w skardze kasacyjnej prowadzi do wniosku, że zarzucane naruszenie art. 212 k.c. zostało oparte przede wszystkim na kwestionowaniu ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia. Skarżący podnosił, że Sąd pominął okoliczności świadczące

o utrwalonym i wyłącznym sposobie korzystania przez uczestnika z nieruchomości, o poniesieniu przez niego istotnych nakładów zwiększających wartość tej nieruchomości, jak również o istnieniu szczególnej więzi gospodarczej i osobistej łączącej uczestnika z nieruchomością. Tymczasem Sąd Najwyższy, jako instancja kasacyjna, nie jest uprawniony do badania zasadności ustaleń faktycznych i ocen dowodów dokonanych przed sądem drugiej instancji (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Nie można również podzielić stanowiska skarżącego, jakoby doszło do oczywistego naruszenia art. 212 k.c. Skarga kasacyjna nie wskazuje, na czym konkretnie miałyby polegać błędna wykładnia tego przepisu. Skarżący ogranicza się do wyrażenia odmiennej oceny skutków wynikających z ustalonych okoliczności faktycznych. Ponadto zarzut naruszenia prawa materialnego został skonstruowany w sposób, który w istocie łączy kwestionowanie zastosowania prawa z podważeniem ustaleń faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., orzeczono jak wyżej.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c.

Ewa Stefańska

(M.T.)

[SOP]